EURÓPAI PARLAMENT

2004 *2009*

Plenárisülés-dokumentum

A6-0256/2008

18.6.2008

JELENTÉS

a táplálkozással, túlsúllyal és elhízással kapcsolatos egészségügyi kérdésekről szóló fehér könyvről
(2007/2285(INI))

Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság

Előadó: Alessandro Foglietta

TARTALOMJEGYZÉK

Oldal

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY 3

INDOKOLÁS 15

VÉLEMÉNY A BELSŐ PIACI ÉS FOGYASZTÓVÉDELMI BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL...21

VÉLEMÉNY A MEZŐGAZDASÁGI ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL 24

VÉLEMÉNY A NŐJOGI ÉS ESÉLYEGYENLŐSÉGI BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL.....28

A BIZOTTSÁGI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE.....32

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a táplálkozással, túlsúllyal és elhízással kapcsolatos egészségügyi kérdésekről szóló fehér könyvről
(2007/2285(INI))

az Európai Parlament,

– tekintettel a „A táplálkozással, túlsúllyal és elhízással kapcsolatos egészségügyi kérdésekre vonatkozó európai stratégiáról” című bizottsági fehér könyvre (COM(2007)0279),

– tekintettel az egészséges táplálkozás és a fizikai tevékenység ösztönzéséről szóló, 2007. február 1-jei állásfoglalására[1],

– tekintettel az Egészségügyi Világszervezet (WHO) Európai Regionális Bizottsága által Belgrádban, 2007. szeptember 17–20-án jóváhagyott élelmezési és táplálkozási politikára vonatkozó második WHO európai cselekvési tervre (2007–2012), valamint a WHO Regionális Irodája által 2006-ban elfogadott, elhízás elleni európai chartára,

– tekintettel a WHO Isztambulban, 2006. november 15–17-én tartott európai miniszteri konferenciája által az elhízás elleni európai chartával kapcsolatban kitűzött célokra,

– tekintettel az Egészségügyi Világszervezet 57. közgyűlése által 2004. május 22-én elfogadott, az étrendre, testmozgásra és egészségre vonatkozó átfogó stratégiára,

– tekintettel a Foglalkoztatási, Szociálpolitikai, Egészségügyi és Fogyasztásügyi Tanács 2005. június 2–3-i következtetéseire az elhízást, táplálkozást és testmozgást illetően,

– tekintettel a Foglalkoztatási, Szociálpolitikai, Egészségügyi és Fogyasztásügyi Tanács „A táplálkozással, túlsúllyal és elhízással kapcsolatos egészségügyi kérdésekre vonatkozó európai stratégia megvalósítása„ című 2007. december 5–6-i ülésének következtetéseire,

– tekintettel a WHO Regionális Irodája 2006-os koppenhágai ülésének „Testmozgás és egészség Európában: tanúságtétel a cselekvés mellett” című következtetéseire,

– tekintettel a Bizottság sportról szóló fehér könyvére (COM(2007)0391),

– tekintettel „A városi mobilitás új kultúrája felé” című bizottsági zöld könyvre (COM(2007)0551),

– tekintettel eljárási szabályzata 45. cikkére,

– tekintettel a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság jelentésére, valamint a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottság és a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság véleményére (A6-0000/2008),

[1] HL C 250. E, 2007.10.25., 93.o.

A. mivel a túlsúly, az elhízás és a táplálkozással kapcsolatos betegségek egyre nagyobb léptéket öltő, járványszerű jelenséggé válik, és Európában nagymértékben hozzájárul az elhalálozások és a megbetegedések vezető okaihoz,

B. mivel tudományosan bizonyított, hogy a táplálkozással kapcsolatos betegségek előfordulási gyakorisága és súlyossága a férfiak és nők esetében különbözik,

C. mivel a WHO szerint az európai felnőtt lakosság több mint 50%-a túlsúlyos vagy elhízott,

D. mivel több mint 5 millió gyermek elhízott, csaknem 22 millióan pedig túlsúlyosak, és ezek a számok gyorsan emelkednek, és így várhatóan 2010-ig évente további 1,3 millió gyerek válik túlsúlyossá vagy elhízottá,

E. mivel az EU egyes nemzeti egészségügyi költségvetéseiből évente akár 7%-ot is fordítanak az elhízással kapcsolatba hozható betegségek kezelésére,

F. mivel az elhízáshoz és a túlsúlyhoz kapcsolódó betegségek vélhetően az egészségügyi ellátással kapcsolatos kormányzati kiadások 6%-át teszik ki szerte Európában; mivel az azokkal kapcsolatos közvetett költségek jóval magasabbak, például a csökkent termelékenység és a betegszabadság miatt,

G. mivel tudományosan elismert tény, hogy a hasi elhízás az egyik fő előjele számos túlsúlyhoz kapcsolódó betegségnek, mint például a szív- és érrendszeri betegségeknek és a 2-es típusú cukorbetegségnek,

H. mivel a gyermekkorban kialakult étkezési szokások gyakran felnőttkorban is megmaradnak, valamint a kutatások szerint az elhízott gyerekekből sokkal nagyobb valószínűséggel válik elhízott felnőtt,

I. mivel az európai polgárok az elhízást elősegítő („obezogén”) környezetben élnek, amelyben az ülő életmód megnövelte az elhízás kockázatát,

J. mivel a szegényes étrend igen jelentős kockázati tényező az egyéb táplálkozással kapcsolatos betegségek tekintetében, amelyek szerte Európában a fő halálokok közé tartoznak – mint például a koszorúér-betegség, a rák, a cukorbetegség és az agyvérzés,

K. mivel az európai egészségügyi helyzetről szóló 2005. évi WHO-jelentés (elemző jelleggel) kimutatja, hogy számos elhalálozást és betegséget hét főbb kockázati tényező okoz, amelyek közül hat (magas vérnyomás, koleszterin, testtömegindex, nem megfelelő gyümölcs- és zöldségfogyasztás, a testmozgás hiánya és a túlzott mértékű alkoholfogyasztás) az étrenddel és a testmozgással kapcsolatos, és mivel az elhalálozások és a betegségek számának jelentős csökkentése érdekében egyidejűleg kell fellépni az egészség ezen meghatározó tényezőit illetően,

L. mivel úgy véli, hogy a túlsúly elsődlegesen a testmozgással, valamint az egészséges és kiegyensúlyozott étrenddel előzhető meg, és aggodalommal veszi tudomásul, hogy három európai közül egy egyáltalán nem mozog szabadidejében, míg az átlagos európai naponta több mint öt órát tölt ülve, és az európaiak közül sokan nem követnek kiegyensúlyozott étrendet,

M. mivel jelenleg a szakértők széles körében elismert, hogy a hasi elhízás a kardiometabolikus rendellenességek leggyakoribb oka, amely növeli a szív- és érrendszeri megbetegedés és a 2-es típusú cukorbetegség kockázatát,

N. mivel a legutóbbi évtizedben a testnevelésórák száma csökkent az általános iskolákban és a középiskolákban egyaránt, és jelentős eltérés van a tagállamok között a rendelkezésre álló létesítmények és felszerelések tekintetében,

O. mivel a WHO az elhízás elleni európai chartával azt jelölte meg célként, hogy a következő négy vagy öt évben látható előrehaladást kell elérni a gyermekek elhízása elleni küzdelemben, hogy a tendenciát legkésőbb 2015-ig megfordítsák,

P. mivel az egészséges étrendnek bizonyos mennyiségi és minőségi tulajdonságokkal kell rendelkeznie, szorosan kapcsolódnia kell az egyéni igényekhez a táplálkozási alapelvek mindenkori szigorú betartása mellett,

Q. mivel egy étrendbe a következő, „egészségügyi értékkel" bíró kritériumkategóriákat is be kell építeni: (1) tápanyag- és energiatartalom (tápérték), (2) egészségügyi és toxikológiai kritériumok (élelmiszer-biztonság), (3) természetes élelmiszer jelleg („esztétikus/ízléses" és „emésztést elősegítő" tulajdonság), (4) az élelmiszer-gyártás ökológiai jellege (fenntartható mezőgazdaság),

R. mivel a túlsúlyt és az elhízást több kormányzati politikai területen és több kormányzati szinten fellépve, különösen nemzeti, regionális és helyi szinten, átfogó megközelítéssel kell kezelni, kellően figyelembe véve a szubszidiaritást,

S. mivel nem szabad figyelmen kívül hagyni a magas kalóriatartalmú alkohol és a dohányzás jelentőségét, lévén, mindkettő torzítja az étel és ital iránti természetes vágyat, és számos ismert egészségügyi kockázatot hordoz,

T. mivel a probléma társadalmi dimenziójára, és különösen, hogy a túlsúly és az elhízás legnagyobb előfordulási gyakorisága az alsóbb szociális és gazdasági csoportokban tapasztalható; aggodalommal állapítva meg, hogy ennek következtében elmélyülhetnek az egészségügyi, valamint szociális és gazdasági egyenlőtlenségek, különösen a legsérülékenyebb népességcsoportok, így például a fogyatékkal élő személyek tekintetében,

U. mivel a társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségek más dimenziói is megnyílnak a nyersanyagárak emelkedésével (pl. gabona, vaj, tej stb.), ami példátlan mind az érintett termékek számát, mind a növekedés mértékét tekintve,

V. mivel a nyersanyagárak növekedése, összekapcsolódva néhány tagállamban a nagykereskedelmet szabályozó rendelkezések átláthatóságának hiányával, az olyan alapvető élelmiszerek, mint a gyümölcs és a zöldségek, valamint a cukormentes tejtermékek árára is kiterjedt, ami felemészti az uniós háztartások többségének költségvetését, és mivel az EU-nak válaszolnia kell ezekre a kihívásokra,

W. mivel a fogyatékkal élők az EU aktív népességének 15%-át teszik ki; mivel ezenfelül a tanulmányok szerint a fogyatékkal élők sokkal inkább ki vannak téve az olyan jellegű

elhízás kockázatának, amelyet többek között az energia-anyagcserében és a test összetételében bekövetkező kórélettani változások, valamint az izomsorvadás és a testi tehetetlenség okoznak,

X. mivel elő kell mozdítani a valamennyi érintett fél által a párbeszéd javítása, a legjobb gyakorlat cseréje és az önszabályozás érdekében elindított valamennyi kezdeményezést, például az EU étrenddel, testmozgással és egészséggel foglalkozó cselekvési fórumán, valamint a sporttal és egészséggel foglalkozó munkacsoporton és az EU egészségjavító testmozgással foglalkozó hálózatán (HEPA) keresztül,

Y. mivel a különböző hagyományos konyhákat kulturális örökségünk részeként népszerűsíteni kell, ugyanakkor azonban intézkedéseket kell hozni annak biztosítására, hogy a fogyasztók ismerjék azok egészségre gyakorolt tényleges hatását, ezáltal lehetővé téve, hogy megalapozott döntést hozhassanak,

Z. mivel az európai fogyasztóknak hozzáférést kell biztosítani a szükséges információkhoz, lehetővé téve számukra, hogy az egyéni életmódjuknak és egészségi állapotuknak megfelelően kiválaszthassák az optimális étrendhez szükséges legjobb tápanyagforrásokat,

AA. mivel a reklám-önszabályozásra vonatkozó legutóbbi ipari kezdeményezések a kiegyensúlyozott táplálkozás és a természetes élelmiszerek és italok reklámozására fog irányulni; mivel az önszabályozási intézkedéseknek az interneten és más új médiumokban folyó értékesítés valamennyi megjelenési formájára vonatkoznia kell; mivel a gyermekek tévénézési ideje alatt bemutatott valamennyi reklám körülbelül felét élelmiszerreklámok adják, és egyértelműen bizonyított, hogy a tévéreklámok befolyásolják a 2–11 éves gyerekek rövid távú fogyasztási mintáit; mivel a Parlament aggodalommal veszi tudomásul a marketing új formáinak – különösen az úgynevezett reklámjátékoknak (advergame) – az alkalmazását, amelyek minden technológiai eszközt felhasználnak, beleértve a mobiltelefonokat, az azonnali üzenetküldést (instant messaging), a videojátékokat és az internetes interaktív játékokat; mivel számos élelmiszergyártó vállalat, reklám- és marketingcég, valamint egészség- és fogyasztóvédelmi szövetség komoly elkötelezettséget mutat az étrenddel, testmozgással és egészséggel foglalkozó EU-fórum keretében, valamint máris sikeres tanulmányokra és projektekre hívhatják fel a figyelmet,

AB. mivel a különösképpen az idősebb embereket érintő alultápláltság az európai egészségügyi rendszerek számár hasonló költségeket jelent, mint a túlsúly és az elhízás,

1. üdvözli a táplálkozásról szóló fehér könyvet mint Európában az elhízás és a túlsúlyosság terjedésének megállítását és a táplálkozással kapcsolatos krónikus betegségek – mint például a szív- és érrendszeri megbetegedések, beleértve a szívbetegségeket és az agyvérzést, a rák és a cukorbetegség – kezelését szolgáló átfogó stratégia keretében megtett jelentős lépést;

2. ismételten felhívja a tagállamokat, hogy ismerjék el krónikus betegségnek az elhízást, úgy véli, hogy gondoskodni kell annak elkerüléséről, hogy megbélyegezzék azokat a személyeket vagy csoportokat, akik/amelyek a kulturális tényezőkből eredően, betegségek (mint a cukorbetegség) vagy kóros evészavarok (mint az anorexia vagy a bulimia) miatt kiszolgáltatottabbak a táplálkozással, túlsúllyal vagy elhízással kapcsolatos egészségügyi

problémákkal szemben, és tanácsolja a tagállamoknak annak biztosítását, hogy ezek a személyek nemzeti egészségügyi rendszerük keretében hozzáférjenek a megfelelő kezeléshez;

3. úgy véli, hogy a többszintű és átfogó megközelítés az EU lakosságának körében az elhízás elleni küzdelem legjobb módja, továbbá rámutat, hogy sok olyan európai (kutatási, egészségügyi, oktatási és élethosszig tartó tanulási) program van, amely segíthet minket e valódi veszély leküzdésében;

4. úgy véli, hogy az élelmiszerek minőségére irányuló politika jelentősen hozzájárulhat az egészség támogatásához és az elhízás csökkentéséhez, valamint hogy a címkéken található érthető információk kulcsfontosságúak abból a szempontból, hogy képessé tegyék a fogyasztókat a jó, a jobb és a kevésbé jó ételek közötti választásra;

5. jóváhagyja a táplálkozással és testmozgással foglalkozó magas szintű munkacsoport intézményének felállítását, valamint a vizsgálatokon alapuló egészségügyi felmérés (HES) rendszerének és az interjúkon alapuló európai egészségügyi felmérés (EHIS) ellenőrzési rendszerének létrehozását, amelyek keretében bizonyos fizikai és biológiai mérési eredményeket, például antropometriai mérési eredményeket gyűjtenek, amely rendszerek a politikai döntéshozók és valamennyi érintett szereplő hatékony eszközei a tudás javítására és a legjobb gyakorlat cseréjére az elhízás elleni küzdelemben;

6. kéri a Bizottságot, hogy oly módon biztosítsa a nők és férfiak kiegyensúlyozott képviseletét a táplálkozással és a testmozgással foglalkozó majdani magas szintű munkacsoportban, hogy jobban meghatározhassák a problémákat, és nemtől függően, vagyis egyrészt a nők, másrészt a férfiak számára a legjobb megoldásokat javasolhassák;

7. elismeri az önszabályozásnak az elhízás elleni küzdelemben betöltött lényeges szerepét, valamint hangsúlyozza az összes érintett félre vonatkozó egyértelmű és határozott célok és e célok független ellenőrzésének szükségességét; megjegyzi, hogy néha szükség van a szabályozásra ahhoz, hogy valamennyi iparágban lényeges és jelentős változásokat lehessen elérni, különösen a gyermekeket illetően a fogyasztóvédelem és a magas színvonalú egészségügy biztosítása érdekében; érdeklődéssel veszi tudomásul az étrenddel, testmozgással és egészséggel kapcsolatos EU-fórum keretében tett 203 kötelezettségvállalást, amely a termékek összetevőinek megváltoztatását, a gyermekeknek szóló reklámok csökkentését és a kiegyensúlyozott étrend címkézés használatán keresztüli támogatását célozzák; úgy véli, hogy a fórum tagságát ki kellene terjeszteni a számítógépes játékok és videojátékok készítőire, valamint az internetszolgáltatókra is;

8. kézzelfoghatóbb intézkedésekre hív azonban fel, amelyek különösen a gyermekeket és a kockázatnak kitett csoportokat veszik célba;

9. sürgeti a Bizottságot, hogy a táplálkozással kapcsolatban egy sokkal holisztikusabb megközelítést kövessen, valamint az elhízás mellett a helytelen táplálkozásnak is biztosítson alapvető elsőbbséget a táplálkozás és az egészségügy területén, lehetőség szerint beépítve azt az EU által támogatott kutatási kezdeményezésekbe és EU-s szintű partnerségekbe;

10. úgy véli, hogy az európai fogyasztóknak hozzá kellene férniük minden olyan szükséges

információhoz, amelyek segítségével kiválaszthatják a szükségleteiknek megfelelő legjobb tápanyagforrásokat, ezáltal elérve és fenntartva az egyéni életmódjukhoz és egészségi állapotukhoz leginkább igazodó optimális táplálékbevitelt; úgy véli, hogy nagyobb figyelmet kellene szentelni a polgárok egészséggel kapcsolatos ismeretei bővítésének, képessé téve őket arra, hogy hatékony döntéseket hozzanak a saját és gyermekeik étrendjével kapcsolatban; úgy véli, hogy a szülők táplálkozási kérdésekről való tájékoztatását és oktatását megfelelő szakemberekkel (tanárokkal, kulturális szervezőkkel, egészségügyi szakemberekkel) kellene végezni a megfelelő helyszíneken; meg van győződve arról, hogy a fogyasztók tájékoztatásának, a táplálkozási nevelésnek és az élelmiszerek címkézésének tükrözniük kell a fogyasztók óhajait;

11. ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy egy iskolai gyümölcsfogyasztást segítő jövőbeli programot egy szélesebb pedagógiai koncepcióba kell beilleszteni, például az általános iskolákban a táplálkozásról és az egészségről szóló órák segítségével;

12. hangsúlyozza a nő alapvető szerepét a család táplálkozási szokásainak kialakításában és az elhízás elleni küzdelemben, mivel a családok többségében a nő állítja össze az étrendet;

13. felhívja a tagállamokat, a régiókat és a helyi szervezeteket, hogy legyenek kezdeményezőbbek a „mozgásbarát közösségek” kialakítása területén, különösen a városfejlesztés keretében, hogy a települések lakóit a mindennapi testmozgásra ösztönözzék, és azáltal, hogy a helyi környezetben olyan lehetőségeket teremtenek, amelyek arra ösztönzik az embereket, hogy szabadidejükben testmozgást végezzenek ez a gépkocsitól való függőség csökkentésére irányuló helyi intézkedések bevezetésével, a kereskedelmi és lakáscélú fejlesztések ésszerű vegyítésével, a tömegközlekedési eszközök, a parkok és elérhető sportlétesítmények, valamint a kerékpáros utak és gyalogátkelőhelyek támogatásával érhető el; felkéri az önkormányzatokat, hogy támogassák a „városok az egészséges életmódért” hálózatot, amely az elhízás elleni küzdelem érdekében közös fellépéseket határoz meg;

14. ösztönzi a tagállamokat, hogy vegyék át az aktív ingázás fogalmát mind az iskolás gyerekek, mind pedig a munkavállalók vonatkozásában; ösztönzi a helyi hatóságokat, hogy biztosítsanak elsőbbséget az aktív ingázásnak a városi közlekedés értékelésekor és tervezésekor;

15. rámutat arra, hogy az olyan területek rendelkezésre bocsátása, ahol a gyermekek és fiatalok megtapasztalhatják a természetet, hagyományos szabadidős alternatívákat kínál, és ugyanakkor fejleszti a fantáziájukat és a kreativitásukat, valamint serkenti felfedezőkedvüket;

16. kéri a sportegyesületeket, hogy fordítsanak különös figyelmet arra, hogy a fiatal lányok – a serdülőkor végén – gyakran abbahagyják a sporttevékenységet; figyelmeztet arra, hogy ezen egyesületeknek alapvető szerepük van abban, hogy fenntartsák a fiatal lányok és nők érdeklődését a különféle sporttevékenységek iránt;

17. hangsúlyozza, hogy az Európai Uniónak vezető szerepet kellene vállalnia a közös megközelítés kialakításában, valamint a tagállamok közötti koordináció és legjobb gyakorlat előmozdításában; meggyőződése, hogy fontos európai hozzáadott érték biztosítható az olyan területeken, mint a fogyasztók tájékoztatása, a táplálkozással

kapcsolatos nevelés, a médiában való hirdetés, a mezőgazdasági termelés és az élelmiszerek címkézése, különösen a transzzsírtartalom feltüntetésével; kéri az olyan európai mutatók meghatározását, amelyek például a csípőméretre és más elhízással – különösen a hasi elhízással – kapcsolatba hozható kockázati tényezőre vonatkoznak;

18. hangsúlyozza, hogy a magánszektornak szerepet kell játszania az elhízás mérséklésében új és egészségesebb termékek kifejlesztése révén; úgy véli azonban, hogy szükség van a magánszektor ösztönzésének fokozására az egyértelmű információs rendszerek kidolgozása és a címkézés javítása érdekében, képessé téve a fogyasztókat arra, hogy tájékozottan tudjanak döntést hozni;

Prioritásunk: a gyermekek

19. felhívja a Bizottságot és valamennyi szereplőt, hogy tekintse prioritásnak az elhízás elleni küzdelem korai életszakaszban való megkezdését, nem feledkezve meg arról, hogy a gyermekkorban kialakult étkezési szokások gyakran több év elteltével is megmaradnak;

20. tájékoztató kampányokat szorgalmaz azzal a céllal, hogy felhívják a várandós nők figyelmét a kiegyensúlyozott, egészséges táplálkozás és néhány tápanyag fogyasztásának jelentőségére a terhesség ideje alatt, valamint hogy a nők és partnereik körében tudatosítsák a szoptatás fontosságát; emlékeztet arra, hogy a szoptatás, az elválasztás megkezdésének a csecsemő hat hónapos koráig való elhalasztása, a gyermek egészséges ételekkel való megismertetése, valamint az ételadagok méretére való odafigyelés összességében segíthet annak megakadályozásában, hogy a gyermekek túlsúlyossá váljanak vagy elhízzanak; mindazonáltal hangsúlyozza, hogy az elhízás elleni küzdelemnek a szoptatás nem az egyetlen módja, továbbá hogy a kiegyensúlyozott étkezési szokások kialakításához hosszú idő szükséges; hangsúlyozza, hogy a tudatosító kampányoknak fel kell hívniuk a figyelmet arra, hogy a szoptatás magánügy, és tiszteletben kell tartaniuk a nők szabad akaratát és választását;

21. felhívja a tagállamok figyelmét arra, hogy a nemzeti egészségügyi szolgálatoknak támogatniuk kell a várandós és a változó korban lévő nőknek szóló egyedi táplálkozási tanácsadással foglalkozó szolgáltatásokat, mivel ez két olyan szakasz a nők életében, amikor nagyobb az elhízás veszélye;

22. sürgeti, hogy a tagállamok tegyenek javaslatot szakértők által készített iránymutatásokra, arra vonatkozóan, hogy milyen módon ösztönözzék a testmozgást már az iskoláskor előtt, és mozdítsák elő a táplálkozással kapcsolatos nevelést már ebben a korai szakaszban;

23. úgy véli, hogy elsősorban az iskola szintjén kell lépéseket tenni annak biztosítása érdekében, hogy a testmozgás és a kiegyensúlyozott táplálkozás a gyermek magatartásának részévé váljon; felhívja a táplálkozással és testmozgással foglalkozó magas szintű munkacsoportot, hogy dolgozzon ki iránymutatásokat az iskolai táplálkozáspolitika tárgyában és a táplálkozással kapcsolatos nevelés előmozdítása, valamint annak az iskolát követő időszakban való folytatása érdekében; kéri a tagállamokat, hogy az iskolai tantervbe építsék be a kiegyensúlyozott táplálkozás és a testmozgás előnyeit;

24. arra kéri továbbá a tagállamokat, a helyi szervezeteket és az oktatási hatóságokat, hogy

ellenőrizzék és javítsák az iskolai és óvodai ételek minőségét, valamint azok tápértékére vonatkozó előírásait, többek között a konyhai személyzetnek szóló képzés és iránymutatás biztosításával, az élelmezők minőségellenőrzésével és az étkezdékben felszolgált egészséges ételekre vonatkozó iránymutatások meghatározásával; hangsúlyozza, hogy fontos az adagok méretének szükségletekhez való igazítása, valamint a gyümölcsök és zöldségek ezen étkezésekbe történő beépítése; több felvilágosítást szorgalmaz a helyes táplálkozással kapcsolatban, valamint a magas zsír-, só- és cukortartalmú és alacsony tápértékű ételek és italok iskolai árusításának felhagyására buzdít; ehelyett azt támogatja, hogy az árusítóhelyeken elérhetőbbé tegyék a friss gyümölcsöket és zöldségeket; felhívja az illetékes hatóságokat annak biztosítására, hogy az iskolai órarendekben legalább heti három órát szenteljenek a testmozgásnak, a sportról szóló fehér könyv célkitűzéseinek megfelelően, és kéri ezen a hatóságokat, hogy hozzanak létre a fogyatékkal élők által megközelíthető új, nyilvános sportlétesítmények építésére és a meglévő iskolai sportlétesítmények megóvására vonatkozó terveket; üdvözli az EU által pénzügyileg támogatott, a jelenlegi iskolatej programhoz hasonló „gyümölcs az iskolában” program lehetséges bevezetését; szorgalmazza olyan megoldások keresését, amelyekkel – néhány tagállam kérésének megfelelően – 2008-ban is folytatható a gyümölcsök és zöldségek ingyenes terjesztése az iskolákban és a jótékonysági intézményeknél mindaddig, amíg 2009. január 1-jén meg nem kezdik az iskolai gyümölcsprogram alkalmazását;

25. felszólítja a tagállamok helyi hatóságait, hogy fokozzák a szabadidős létesítmények elérhetőségét és megfizethetőségét, valamint a helyi környezetben támogassák az olyan lehetőségek megteremtését, amelyek arra ösztönzik az embereket, hogy szabadidejükben testmozgást végezzenek;

26. kéri a tagállamokat, a helyi intézményeket és az iskolai hatóságokat annak biztosítására, hogy az iskolai automaták egészséges kínálattal rendelkezzenek; úgy véli, hogy alacsony tápértékű, úgynevezett HSSF- (magas cukor-, só- és zsírtartalmú) termékekkel kapcsolatos, iskolákban történő szponzorálásokat és hirdetéseket az iskolai hatóságok kéréséhez vagy kifejezett beleegyezéséhez kell kötni, és a szülői munkaközösségnek kell felügyelnie; úgy véli, hogy a sportszervezeteknek és a csapatoknak példaként kell szolgálniuk a testmozgás és az egészséges táplálkozás tekintetében; továbbá valamennyi sportszervezet és csapat önkéntes kötelezettségvállalását kéri a kiegyensúlyozott táplálkozás és a testmozgás népszerűsítése érdekében, különösen a gyermekek körében; úgy véli, hogy minden sportszervezet és csapat előmozdítja a kiegyensúlyozott táplálkozást és a testmozgást; másfelől hangsúlyozza, hogy az európai sportmozgalom nem hibáztatható az Európában jelentkező túlsúlyért és elhízásért;

27. üdvözli a közös agrárpolitika (KAP) közös piacszervezésének reformját, amely lehetővé teszi, hogy az iskolákban több gyümölcsöt és zöldséget szolgáljanak fel, azzal a feltétellel, hogy ellenőrzik ezeknek a termékeknek a minőségét és kémiai biztonságát;

28. sürgeti az EU-t és különösen az ECOFIN Tanácsot, hogy tekintsenek sokkal rugalmasabban a tagállamok által a társadalmi, gazdasági, környezetvédelmi vagy egészségügyi természetű szükségletek következtében alkalmazott alacsonyabb HÉA-kulcsokra; e tekintetben felszólítja azokat a tagállamokat, amelyek még nem tettek így, hogy csökkentsék a gyümölcsre és zöldségekre vonatkozó HÉA-t, emlékeztetve arra, hogy a közösségi jog erre felhatalmazást ad; szorgalmazza továbbá, hogy a hatályos közösségi

jogszabályokat módosítsák annak lehetővé tétele érdekében, hogy a gyümölcsök és zöldségek esetében nagyon alacsony (5% alatti) HÉA-kulcsot alkalmazhassanak;

29. üdvözli az EU kezdeményezéseit, például az „EU Mini-chefs” (az EU kis szakácsai) weboldal létrehozását és a 2007. november 8-án tartott egészséges étkezés és főzés európai napját; tájékoztató kampányok szervezését javasolja az energiadús termékek és az ezekből származó kalóriák elégetéséhez szükséges testmozgás időbeli egyenértéke közötti kapcsolat tudatosságának javítása érdekében;

Megalapozott döntések és az egészséges termékek elérhetősége

30. úgy véli, hogy a termékek összetevőinek megváltoztatása hatékony eszköz a zsír, a cukor és a só bevitelének csökkentésében étrendünkben, és ösztönzi az élelmiszergyártókat, hogy továbbra is foglalkozzanak a magas energiatartalmú, tápanyagszegény élelmiszerek összetevőinek megváltoztatásával annak érdekében, hogy csökkentsék zsír-, cukor- és sótartalmukat, valamint fokozzák rost-, gyümölcs- és zöldségtartalmukat; üdvözli a gyártók önkéntes kötelezettségvállalásait az élelmiszerek összeállítása során a táplálkozási kritériumok végrehajtása tekintetében;

31. hangsúlyozza, hogy a tápértékjelölésnek kötelezőnek és egyértelműnek kell lennie, hogy segítse a fogyasztókat az egészséges élelmiszerek kiválasztásában; ezért azt javasolja, hogy a tápértékjelölést 100g/100ml-ben kelljen kifejezni annak érdekében, hogy a fogyasztók képesek legyenek összehasonlítani a különböző élelmiszerek tápanyagtartalmát;

32. szorgalmazza a mesterséges transzzsírsavak EU-s szintű betiltását, és sürgeti az EU tagállamait, hogy kövessenek helyes gyakorlatot az élelmiszerekben található anyagok mennyiségének ellenőrzése során (pl. sótartalom), valamint felszólítja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki egy programot a bevált gyakorlatok EU tagállamai közötti cseréjére; rámutat arra, hogy az eredeti receptek megőrzése érdekében külön mentességet kell biztosítani az OEM (oltalom alatt álló eredetmegjelölés), az OFJ (oltalom alatt álló földrajzi jelzés) és a HKT (hagyományos különleges termékek), valamint a hagyományos termékek egyéb fajtái számára; ebből a célból nagy reményeket fűz ahhoz a jövőbeni zöld könyvhöz, melynek témája a minőségpolitika a mezőgazdaságban a minőség javítása és az OFJ-rendszerek szempontjából;

33. kéri, hogy készüljön elemzés az élelmiszerekben és főként a készételekben, valamint az iparilag előállított élelmiszerekben nagy mennyiségben megtalálható ízfokozók, úgymint a glutamátok, guanilátok és inozinátok hatásáról, annak megállapítására, hogy milyen módon befolyásolják a fogyasztási szokásokat;

34. hangsúlyozza, hogy a tudományos ismeretek jelenlegi állása azt mutatja nekünk, hogy a transzzsírsavak túlzott fogyasztásához (a teljes energiabevitel 2%-a fölött) jelentősen magasabb szív- és érrendszeri kockázatok társulnak; ezért mély sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy mindezidáig egyetlen európai kormány sem tett semmit azért, hogy csökkentsék az európai fogyasztók mesterséges transzzsírsavakkal és telített zsírsavakkal szembeni halmozott kitettségét, amelyek számos feldolgozott, alacsony tápértékű termékben jelen vannak;

35. hangsúlyozza, hogy az iparilag előállított transzzsírsavak komoly, kellően dokumentált és szükségtelen egészségkárosodást okoznak az európaiak körében, és ezzel a problémával megfelelő jogalkotási kezdeményezésen keresztül kell foglalkozni, hatékonyan törekedve arra, hogy az iparilag feldolgozott transzzsírsavakat mellőzzék élelmiszertermékekből;

36. felhívja az ipart, hogy vizsgálja felül az egyszeri adagok méretét, és biztosítson szélesebb választékot a kisebb adagokból;

37. üdvözli a Bizottságnak az élelmiszerek tápértékjelöléséről szóló 1990. szeptember 24-i 90/496/EGK tanácsi irányelv felülvizsgálatára irányuló új javaslatát; sürgeti a Bizottságot annak biztosítására, hogy a jelölés látható, egyértelmű és a fogyasztók számára könnyen érthető legyen, beleértve a tápértékek csomagolás elején, színkód alkalmazásával történő kötelező feltüntetését;

38. kéri továbbá a Bizottságot, hogy végezze el a KAP egészségügyi hatásainak átfogó felülvizsgálatát annak megállapítása érdekében, hogy vajon végrehajthatók-e olyan politikai változtatások, amelyek Európa-szerte lehetővé tennék a táplálkozás javítását;

Média és reklámozás

39. felhívja a médiaszektor valamennyi szereplőjét, hogy a tagállamokkal és a sportszervezetekkel együttműködve minden médiában alkalmazzanak további ösztönzőket a testmozgás gyakoriságának növelésére és egy sportág megkezdésére;

40. tisztában van a média fontosságával az egészséges és kiegyensúlyozott étrenddel kapcsolatos tájékoztatás, nevelés és meggyőzés során, valamint a testről alkotott sztereotip képek megteremtésében betöltött szerepével; úgy véli, hogy a határok nélküli audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelvben elfogadott, az alacsony tápértékű élelmiszerek gyermekek számára történő reklámozásával kapcsolatos önkéntes megközelítés egy megfelelő irányba történő lépést jelent, melyet kiemelten kell ellenőrizni, és kéri a Bizottságot, hogy amennyiben az irányelv 2010-es felülvizsgálatánál kiderül, hogy az önkéntes megközelítés e téren eredménytelen maradt, terjesszen elő szigorúbb javaslatokat; felszólítja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy ösztönözzék a médiaszolgáltatókat az élelmiszertermékekkel és az italokkal kapcsolatos nem megfelelő audiovizuális kereskedelmi kommunikációra vonatkozó magatartási kódexek kidolgozására, továbbá sürgeti az üzemeltetőket, hogy nemzeti szinten tegyenek konkrét intézkedéseket az irányelv végrehajtására vagy megerősítésére;

41. szorgalmazza, hogy az ipar különös gondossággal járjon el, amikor kimondottan gyermekeket célzó élelmiszertermékeket reklámoz; védett időket és az egészségtelen élelmiszerek kimondottan gyermekeknek szóló reklámjaira vonatkozó korlátozásokat kér; ezeknek a korlátozásoknak ki kell terjedniük az új médiaformákra, mint az online játékok, az interneten megjelenő előugró ablakok és a szöveges üzenetek;

Egészségügy és kutatás

42. elismeri, hogy az egészségügyi szakemberekben, különösen a gyermekorvosokban és a gyógyszerészekben tudatosítani kell, hogy a túlsúly és a szív- és érrendszeri betegségek kockázatának kitett betegek korai azonosításában alapvető szerepet töltenek be, és úgy

véli, hogy élen kell járniuk az elhízás terjedése és a nemfertőző betegségek elleni küzdelemben; felhívja ezért a Bizottságot, hogy dolgozzon ki európai antropometriai mutatókat és iránymutatásokat az elhízáshoz társuló kardiometabolikus kockázati tényezőkkel kapcsolatosan; hangsúlyozza az egyéb kardiometabolikus kockázati tényezők szűréséhez kapcsolódó rendszeres és módszeres mérések végzésének fontosságát annak érdekében, hogy az alapellátás szintjén felmérjék az elhízáshoz/túlsúlyhoz kapcsolódó betegségeket;

43. felhívja a figyelmet a helytelen táplálkozás problémájára, amelynek során az elégtelen, a mértéktelen vagy a kiegyensúlyozatlan táplálkozás mérhetően káros hatást gyakorol a szövetekre, a test formájára és működésére; megállapítja továbbá, hogy a helytelen táplálkozás jelentős akadályokat jelent mind a személy jóléte, mind a társadalom, de különösen az egészségügyi rendszer tekintetében, valamint hogy a halálozási arány növekedéséhez, hosszabb kórházi tartózkodásokhoz, gyakoribb komplikációkhoz és a betegek életszínvonalának csökkenéséhez vezet; emlékeztet arra, hogy a helytelen táplálkozás következményeként a kórházban töltött plusz napok és a komplikációk kezelése évente több milliárd eurós költséget jelent a közfinanszírozás számára;

44. hangsúlyozza azokat a becsléseket, amelyek szerint a kórházi betegek 40%-a, illetve az idősotthonokban élő emberek 40–80%-a alultáplált; felszólítja a tagállamokat, hogy a kórházakban és az idősotthonokban javítsák az ételek mennyiségét és minőségét, ami a kórházban töltött idő csökkenését fogja eredményezni;

45. meggyőződése, hogy teljes mértékben el kell ismerni az egészségügyi szakemberek „klinikai dietetikusi” és „táplálkozási tanácsadói” képesítését;

46. felhívja a Bizottságot, hogy támogassa a bevált orvosi gyakorlatokat, például az Európai Unió egészségügyi fórumán keresztül, valamint az elhízással kapcsolatos kockázatokkal és különösen a hasi elhízással foglalkozó tájékoztató kampányokat, figyelmet szentelve a szív- és érrendszeri kockázatoknak; sürgeti a Bizottságot, hogy nyújtson tájékoztatást az „otthoni diéták” veszélyeiről, különösen, ha ezek orvosi rendelvény nélkül szedett, elhízás elleni szerek használatát is magukban foglalják; felszólítja a Bizottságot, hogy fordítson nagyobb figyelmet az alultápláltság, a helytelen táplálkozás és a kiszáradás problémájára;

47. felhívja a tagállamokat, hogy hajtsák végre az étrend-kiegészítőkre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2002. június 10-i 2002/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet[1];

48. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák az elhízás és az olyan krónikus betegségek, mint például a rák és a cukorbetegség közötti összefüggésekre irányuló kutatásokat, mivel az epidemiológiai kutatásnak azonosítania kell azokat a tényezőket, amelyek a leginkább összefüggésben állnak az elhízás gyakoriságának növekedésével, úgymint a hatástani alcsoportokban a többváltozós biomarkerek azonosítását és értékelését, hogy megvilágítsák az elhízáshoz vezető biológiai mechanizmusokat; szorgalmazza továbbá tanulmányok készítését, amelyek összehasonlítják és értékelik a különböző beavatkozások hatékonyságát, pszichológiai kutatások bevonásával; felszólítja a tagállamokat, hogy hozzanak létre egy rendszert, hogy

[1] HL L 183., 2002.7.12., 51. o.

biztosítsák a túlsúly, az elhízás és a kapcsolódó krónikus betegségek megelőzésére, szűrésére és kezelésére irányuló szolgáltatások minőségét és az azokhoz való hozzáférést;

49. üdvözli, hogy az egészségnek szentelt 7. keretprogram (FP7) témái közé prioritásként felvették a cukorbetegséget és az elhízást;

50. ösztönözi a hasi elhízással kapcsolatos további tudományos kutatásokat és vizsgálatokat a 7. keretprogram keretében;

51. felszólítja a Bizottságot, hogy Európa-szerte mozdítsák elő a teljes lakosságra és különösen az orvosi szakközönségre irányuló, a hasi elhízás kockázatának tudatosítását célzó tájékoztató kampányokat;

52. kéri, hogy a táplálkozást valamennyi európai politikában és választási lehetőségben komolyan vegyék figyelembe.

0

0 0

53. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, a tagjelölt országoknak és az Egészségügyi Világszervezetnek;

INDOKOLÁS

Nem túlzás azt állítani, hogy a túlsúly és az elhízás világszerte jelentkező problémája járványos méreteket öltött, és súlyos kockázatokat jelent az emberi egészségre nézve.

A jelenség kezeléséhez ezért minden szinten határozott intézkedéseket kell hoznunk. Az elhízás elleni küzdelmet – különösen a gyermekek esetében – nemzetközi, európai, nemzeti és helyi szinten is prioritásként kell kezelni, és ennek az önkormányzatok, iskolák és családok összehangolt fellépésében, valamint az ipar és az egészségügyi és jóléti szakemberek részvételében kell megvalósulnia.

Az elhízás az egyik leggyakoribb halálozási ok, és különösen sok krónikus betegséggel áll összefüggésben, köztük a 2-es típusú cukorbetegséggel, a szív- és érrendszeri zavarokkal, a magas vérnyomással, a szívkoszorúér-megbetegedéssel és a daganatok bizonyos formáival.

Az Egészségügyi Világszervezet szerint több mint 1 000 millióan túlsúlyosak, és több mint 300 millió az elhízottak száma. Európában a jelenség léptéke ennél is riasztóbb: az európai népesség több mint fele túlsúlyos, és az egészséggel kapcsolatos kiadások körülbelül 6%-a közvetlenül az elhízáshoz köthető.

A gyermekkori elhízás gyorsan terjed (Európában 22 millió túlsúlyos gyermek él); ebből következően kellő figyelmet kell fordítani a WHO céljára, amely a következő négy vagy öt éven belül az elhízás gyakorisága növekedésének megállítására irányul, hogy 2015-ben megforduljon a tendencia.

Meggyőződésem, hogy Európa hozzáadott értéket nyújthat az elhízás elleni európai politikák összehangolásával, és a jelentős előrehaladás egyik útja a helyes gyakorlatok európai szintű felkutatása és cseréje.

Következésképpen üdvözlöm a Bizottságnak azt a szándékát, hogy integrált megközelítést kezd alkalmazni az elhízással kapcsolatban, amely felöleli az összes szakpolitikát és az irányítás különböző szintjeit. A magánszektor bevonása hasonlóképpen elengedhetetlen a probléma hatékony kezeléséhez.

Úgy érzem azonban, nem utolsósorban a Parlament által a zöld könyvről szóló állásfoglalásban (P6_TA (2007)19) kinyilvánított nézeteket szem előtt tartva, hogy a fehér könyv szövegének konkrétabbnak kellett volna lennie, különösen az európai jogalkotási intézkedések megadása során, amelyek – ha határozottabbak lennének – segíthetnének az elhízás leküzdésében.

Osztom azt a nézetet, hogy az iparral folytatott, több szektorra kiterjedő együttműködés áttöréshez vezethet. A Bizottság által előnyben részesített lehetőség, nevezetesen *az étrenddel, testmozgással és egészséggel kapcsolatos EU-fórum* kétségtelenül segíteni fogja az érintett szereplők bevonását az olyan gyakorlatok bevezetésébe, amelyek lehetővé tehetik a termékek kalóriatartalmának pontosabb értékelését. Másrészről a javaslat véleményem szerint nem elég nagyra törő; a kiváráson alapuló hozzáállás, amely szerint a javasolt megközelítés

hatékonyságát 2010-ben felül fogják vizsgálni, nem egyeztethető össze azzal a céllal, hogy a következő öt éven belül a WHO második, élelmiszerről és táplálkozásról szóló európai cselekvési tervében (2007-2012) javasoltak szerint csökkentsék a gyermekkori elhízás gyakoriságát.

Az EU-fórum 2007-es éves jelentése szerint a platform 31 tagja 203 politikai intézkedés meghozását vállalta. Ami a vállalt kötelezettségeket illeti (34%-ban a gyártók, 24%-ban nem kormányzati szervezetek, 14%-ban pedig az értékesítési szektor vállalásai), ezek legnagyobb arányban az „egészséges életmód népszerűsítésével", az „oktatással és táplálkozással" és a „testmozgással" kapcsolatosak.

A tápértékjelöléssel (17%) és a hirdetéssel és marketinggel (11%) kapcsolatos kötelezettségvállalások jelentősek, és véleményem szerint érdekes javaslatokat eredményezhetnek, amelyekre kötelező – tovább már nem halasztható – európai jogszabályokat lehetne alapozni a tápértékjelölésre és hirdetésre vonatkozó rendelkezések felülvizsgálata érdekében.

Mint maguk a Bizottság képviselői is rámutattak, a sportszervezeteknek hasonlóképpen szerepet kellene játszaniuk az európai cselekvési fórumban, talán a magas kalóriatartalmú termékekhez kapcsolódó szponzorálás elutasítására tett ígérettel.

Az önkéntes megközelítés irányvonalát követve az előadó üdvözli a táplálkozással és a testmozgással foglalkozó magas szintű munkacsoport megalakulását, amely lehetővé fogja tenni a tagállamok számára, hogy tapasztalatokat cseréljenek és bátorítsák a helyes gyakorlatot. Mindent el kell követni az olyan tápanyagok tartalmának csökkentését célzó politikák támogatása érdekében, amelyek túlzott fogyasztás esetén károsak lehetnek az egészségre: itt a 2003-as dán törvényre gondolok, amely 2%-ra korlátozta az élelmiszerek transzzsírtartalmát, amit sok európai parlamenti képviselő ismételten olyan célként jelölt meg, amelyet minden tagállamban el kellene érni. Egy másik példa a sótartalom csökkentésére irányuló politika, például Írországban, ahol ezt a nemzeti élelmiszerbiztonsági hatóság (FSAI) támogatta, azzal a céllal, hogy 2010-re elérjék a 6 grammos napi bevitelt. A magas szintű munkacsoportban valamennyi tagállam megoszthatja az ilyen jellegű tapasztalatait, és ezek egymás között elterjeszthetők.

A szociális szempont

A rossz étrendben, a helytelen táplálkozásban és az elhízásban tényezők széles köre játszik szerepet; és a költségek, az elérhetőség és a tudás minden bizonnyal azok közé tartoznak, amelyeket figyelembe kell venni. Az egyik szem előtt tartandó tény az, hogy az élelmiszerek ára sok esetben fordított arányban áll a minőségükkel.

Különösen a nőket illetően nem véletlen, hogy az elhízás körülbelül hatszor gyakoribb a szegények között, mint a jobb módúak körében.

Kétségtelenül az a helyzet, hogy a nagyon kalóriadús, de alacsony tápértékű élelmiszerek kedvelését gyakran a gazdasági megalkuvás diktálja.

Ezért úgy gondolom, hogy a hátrányos helyzetű csoportokba tartozók számára kibocsátott jegyek formájában támogatást kellene nyújtani. Ezen túlmenően élelmiszerpiacokat kellene

építeni, különösen a szegényebb kerületekben, abból a célból, hogy „szociális áron” egészséges, természetes termékeket árusítsanak (különösen gyümölcsöt és zöldségeket), az összes szükséges minőségi és élelmiszer-biztonsági garancia biztosítása mellett.

A gyermekek

A fehér könyv egyik prioritását a gyermekkori elhízás visszaszorításának kell képeznie. Fontos, hogy nemzedékeink helyébe a jövőben egészséges nemzedékek lépjenek.

Az egészséges fejlődés szempontjából döntő tényező a szoptatás, a táplálkozási lehetőségekkel kapcsolatos nevelés és mindenekelőtt a testmozgás, már az iskoláskor előtt kezdődően.

A vezető nevelési szerep, beleértve az étrend esetét is, a szülőkre és a családra hárul, és őket ezért széleskörű, célzott tájékoztató kampányokkal kell támogatni, amelyeket a nemzeti egészségügyi hatóságok, helyi egészségügyi szolgálatok és az ipar különféle ágai szerveznek.

Tekintettel azonban arra, hogy a felnövekvő gyermekek egyre több időt töltenek az iskolában, az iskolákat az elhízás elleni integrált fellépés gyűjtőpontjává lehetne tenni.

Először is, a tagállamoknak gondoskodniuk kellene a gyermekek kötelező testmozgásáról, a WHO által ajánlott napi 30 percen át. E célból mindennap elegendő időt kellene hagyni a testnevelésre.

Hasonlóképpen más intézkedéseket is kellene hozni, nevezetesen: az adagok nagyságának felülvizsgálata és az iskolai étkezések minőségének és tápértékének ellenőrzése; az iskolai étkezdék felhasználása a helyes táplálkozással kapcsolatos nevelési ismeretek terjesztésének helyeként; olyan létesítmények nagy választékának biztosítása, amelyek a szünetek alatti testmozgást ösztönzik (játszóterek és tornatermek, amelyeknek az iskolaidőn kívül is hozzáférhetőnek kell lenniük); olyan természettudományos tantervek készítése, amelyek magukban foglalják a táplálkozás és a hozzá kapcsolódó folyamatok tanulmányozását és megismerését; a túlzottan zsíros, sós és cukros élelmiszerek árusításának tilalma az iskolai büfékben, és mindenekelőtt az árusító automatákban; továbbá gyalogos iskolai járatok szervezése, amelyek keretében elkísérik a diákokat az iskolába és onnan haza.

Az iskolákban és a munkahelyeken ezenfelül táplálkozási tanácsadónak vagy dietetikusnak kellene működnie.

Véleményem szerint ugyancsak létfontosságú minden egészségtelen élelmiszerek népszerűsítésére szolgáló dolog elkerülése, beleértve az események szponzorálását vagy ilyen termékek ajándékként vagy ingyenes mintaként való kiosztását az iskolai épületeken kívül.

Másrészről az előadó aggódik az olyan esetek miatt, amelyek nagyrészt nem európai országokban fordulnak elő, amikor egyes iskolák olyan messzire mennek, hogy a gyermek teljesítményének végső értékelésébe belefoglalják a testtömegindexet (BMI). Úgy gondolom, hogy ez az elképzelés helytelen módon az elhízás megbélyegzését szolgálja, és tovább erősíti a túlsúlyuk miatt esetleg szocializációs problémákkal küzdő gyermekek indokolatlan megkülönböztetését.

Sokkal hasznosabb lenne rávezetni a gyermekeket arra, hogy a helyes útra lépjenek, és ezzel ésszerű táplálkozásra biztatni őket.

Ezen túlmenően az iparnak önkéntesen vállalnia kellene, hogy csökkenti az elsősorban gyermekeknek szánt termékek kalóriatartalmát vagy adagjainak méretét.

Végül az egészségre vonatkozó állításokról szóló rendelet módosítását illetően szeretném e jelentésben megragadni a lehetőséget, hogy ismételten hangsúlyozzam annak szükségességét, hogy az EFSA és a Bizottság abszolút prioritásként elérje, hogy a gyermekeknek szánt élelmiszerek tekintetében tett, egészségre vonatkozó állítások tudományos értékelésen alapuljanak, annak megelőzése érdekében, hogy a táplálkozási szempontból nem kiegyensúlyozott termékeket egészségre vonatkozó valótlan állítások segítségével népszerűsíthessék.

Az idősek és a fogyatékkal élők

Az előadónak szilárd meggyőződése, hogy külön intézkedéseket kell hozni a rászoruló csoportokról való gondoskodás érdekében, amelyekre példaként szolgálnak az idősek, különösen az egyedül élők, akik a helytelen táplálkozással, kiszáradással stb. összefüggő problémáktól szenvednek. Kampányokat kell folytatni, amelyek kifejezetten a változó korban lévő nőket figyelmeztetik annak szükségességére, hogy ügyeljenek súlyukra, hogy a hormonális eredetű zsírlerakódások ne váljanak főként hasi zsírrá, mivel az súlyos egészségügyi kockázatot jelent.

A megváltozott képességűeknek célirányos szolgáltatásokat, létesítményeket és programokat kell biztosítani, hogy többek között sporttal és mozgással foglalkozhassanak.

A helyi hatóságok

Az elhízás valamennyi életkorban történő megelőzése nem csak egészségügyi probléma: fontos kulturális és szociális következményekkel jár, amelyek nem hagyhatók figyelmen kívül.

Ebből következően sok szinten átfogó megközelítést kell alkalmazni, amelyben a helyi hatóságoknak és politikai döntéshozóknak kell főszerepet játszaniuk.

Újfent át kell gondolni a városfejlesztést, prioritásként kezelve a parkokat, önkormányzati tornatermeket és sportpályákat, kerékpárutakat és az aktív közlekedési eszközöket, így biztosítva a mindennapos rendszeres testmozgás feltételeit.

Esetleg lehetne kísérletezni adott területen a gyorséttermek koncentrációjának szabályozására szolgáló módszerekkel is, biztosítva emellett a szükséges teret a bio- és hagyományos termékeket árusító kisüzemi kiskereskedők számára.

A helyi hatóságoknak ezzel aktívan ki kell állniuk a tájékozott fogyasztásra törekvő egészséges életmód mellett. Az EU-nak ezen túlmenően támogatnia kellene az olyan városokat összekötő hálózatokat, amelyek az egészséges táplálkozás és a testmozgás előnyeiről igyekeznek meggyőzni polgáraikat.

A KKV-knak nyújtott segítség

Figyelembe kell venni a KKV-k és más, a mezőgazdasági-élelmiszeripari szektorban működő szereplők szükségleteit.

Csak akkor kerülhet sor valódi előrehaladásra, különösen az egészséges, tápláló új termékek kutatása és fejlesztése terén, ha e változás elsődleges mozgatói számára biztosítják a változás eléréséhez szükséges eszközöket és nem utolsósorban pénzt.

Ezért konkrét támogató intézkedéseket javaslok, amelyek az arra törekvő KKV-kat ösztönzik és segítik, hogy javítsák magukat a termékeiket vagy a fogyasztóknak a termékek tápértékével kapcsolatos tudatosságát.

A sport

A WHO legalább napi 30 perc mozgásra vonatkozó ajánlásával összhangban valamennyi európai polgár számára lehetővé kell tenni, hogy testmozgást végezzen. A sportról szóló fehér könyvben meghatározott kezdeményezéseknek és a sportegyesületekkel való együttműködésnek lehetőséget kell adniuk az EU számára arra, hogy hatékony iránymutatásokat készítsen a testmozgásról, és ezeket az EU által finanszírozott összes programon belül meghatározza, amelyek nevezetesen a hetedik kutatási keretprogram, a 2008-tól 2013-ig tartó időszakra vonatkozó egészségügyi program, a Cselekvő ifjúság, az Aktív állampolgárság, valamint a természetes környezetben végzett testmozgás ösztönzése érdekében a LIFE+.

Az is elengedhetetlen, mint ahogyan több helyütt hangsúlyoztuk, hogy a sportszervezetek erőteljesebben képviseltessék magukat az étrenddel, testmozgással és egészséggel kapcsolatos EU-fórumban.

A kutatás

Az előadó üdvözli, hogy a „cukorbetegséget és az elhízást” felvették a hetedik keretprogram prioritást képező kutatási területei közé. A lényeg az elhízás okainak, az elhízásban feltehetően szerepet játszó vírusos és genetikai tényezőknek és bizonyos anyagok (például a nátrium-glutamát) szerepének a meghatározása.

Másik megvizsgálandó területet képeznek az elhízás megelőzésére és gyógyítására irányuló orvosi kezelések és klinikai eljárások, amelyeket változatlanul a beteg egészségének lehető legnagyobb fokú védelmére kell alapozni.

A reklám

Sok tanulmány megállapította, hogy az elhízáshoz hozzájáruló okok egyike, különösen gyermekek esetében a magas zsír-, cukor vagy sótartalmú termékek reklámozása. Amellett, hogy ezeket a televízióban közvetítik, a gyermekeknek szóló hirdetéseket mobiltelefonon és az interneten keresztül is bonyolítják, és ezek sport- vagy kulturális események szponzorálásának formáját is ölthetik. Az üzenet célba juttatására gyakran használnak fel rajzfilmfigurákat vagy híresség eket. Bár nagyra értékelem az ipar és a média önszabályozási törekvéseit, nem tartom kielégítőnek a határok nélküli televíziózásról szóló irányelvben meghatározott kompromisszumot. Jobban örültem volna annak, ha korlátozták volna a gyermekeknek szóló hirdetések mennyiségét és azokat az idősávokat, amelyekben ezek

bemutathatók.

Remélem, hogy a Bizottság hajlandó lesz újra átgondolni az elhízás elleni küzdelem stratégiáját annak érdekében, hogy külön figyelembe vegye a hirdetéssel és a marketinggel járó következményeket.

A hagyományos termékek védelme

A hagyományos termékek védelmének tág témakörét illetően kötelességemnek érzem, hogy rámutassak arra, hogy ezeket a termékeket védeni kell, mivel az európai népek hagyományos kulturális örökségének részei. Ezért gondolom úgy, hogy a hagyományos recepteket még akkor is meg kell őrizni, ha az a szándék, hogy az elhízás leküzdése érdekében átalakítsuk a termékek összetételét.

9.4.2008

VÉLEMÉNY A BELSŐ PIACI ÉS FOGYASZTÓVÉDELMI BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL

a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság részére

a táplálkozással, túlsúllyal és elhízással kapcsolatos egészségügyi kérdésekről szóló fehér könyvről
(2007/2285(INI))

A vélemény előadója: Małgorzata Handzlik

JAVASLATOK

A Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság felhívja a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele a következő javaslatokat:

A. mivel a túlsúly és az elhízás számos krónikus betegség, például szív- és érrendszeri megbetegedések, magas vérnyomás, 2-es típusú cukorbetegség, stroke, a rák egyes fajtáinak stb. oka; mivel a krónikus betegségek 2020-ra világszerte várhatóan az összes haláleset közel háromnegyedéért lesznek felelősek,

B. mivel a korai kezelés érdekében különös figyelmet kell fordítani a gyermek- és serdülőkori elhízásra, valamint a leghátrányosabb helyzetű társadalmi-gazdasági csoportokhoz tartozókra, akik az egészségügyi és szociális egyenlőtlenségek következtében veszélyeztetettebb helyzetben vannak, ami gyakran aláássa táplálkozásuk minőségét és egyensúlyát;

C. mivel az EU egyes nemzeti egészségügyi költségvetéseiből évente akár 7%-ot is fordítanak az elhízással kapcsolatba hozható betegségek kezelésére,

1. üdvözli a Bizottság által a táplálkozással, túlsúllyal és elhízással kapcsolatos egészségügyi kérdésekre vonatkozó európai stratégiáról szóló fehér könyvben (COM(2007)0279) alkalmazott megközelítést, amely az ipar számára önszabályozó kezdeményezések révén lehetőséget nyújt arra, hogy hozzájáruljanak a túlsúlyból és elhízásból fakadó egészségügyi problémák csökkentéséhez; ugyanakkor felhívja a Bizottságot, hogy annak érdekében, hogy a jelenlegi helyzetet 2010-ig felülvizsgálja, kísérje szorosan figyelemmel és ösztönözze az ipar azon kezdeményezéseit, amelyek célja a felelős hirdetés és az élelmiszerek só-, zsír- és cukortartalmának mérséklése;

2. üdvözli a Bizottságnak a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatát (COM(2008)0040), mivel a

fogyasztóknak a csomagoláson elhelyezett egyszerű, érthető és olvasható címkékre van szükségük ahhoz, hogy a táplálkozással kapcsolatban az egészségüket szolgáló tájékozott döntéseket hozhassanak;

3. elismeri, hogy a fogyasztók, különösen a legveszélyeztetettebbek nem mindig vannak tisztában azzal, hogy mit jelent az egészséges táplálkozás; ezért felhívja a tagállamokat, hogy az iparral és a fogyasztói szervezetekkel együttműködve alkalmazzanak innovatív tájékoztatási és kormányzati irányítású marketingkampányokat annak érdekében, hogy a fogyasztók az élelmiszerekkel kapcsolatban az egészségüket szolgáló döntéseket hozhassanak; különösen ösztönzi a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki olyan táplálkozási oktatóprogramokat az óvodák és az általános iskolák számára, amelyek figyelembe veszik az ENHPS (Egészségközpontú Iskolák Európai Hálózata) keretében kifejlesztett helyes gyakorlatokat;

4. aggodalommal veszi tudomásul, hogy az elhízás valamennyi tagállamot érintő, határokon átnyúló jelenség, és hogy az elhízás gyakorisága az új tagállamokban gyorsan növekszik; ezért felhívja a Bizottságot, hogy különböző politikáiban kezelje kiemelt célként a közegészségügyet, különösen az oktatási, az ifjúsági, a sport- és a mezőgazdasági politikában, különös figyelmet fordítva a probléma szociális dimenziójára; felhívja továbbá a Bizottságot, hogy a helyesebb táplálkozás és az egészséges életmód elősegítése érdekében határozzon meg közös projekteket, és hozzon létre egy uniós egészségügyi megfigyelő rendszert; felhívja a tagállamokat, hogy a Bizottsággal együttműködve mozdítsák elő a legjobb gyakorlatok és a tapasztalatok cseréjét, különösen a referenciaközpontok hálózatainak fejlesztése és az érdekelt felek közötti helyi, regionális és országos együttműködés révén, az emberek arra történő ösztönzése érdekében, hogy aktív társadalmi életet éljenek és fizikai tevékenységeket végezzenek;

5. felhívja a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki hivatalos képzést vagy szakképesítéseket a cukorbetegség gondozására és kezelésére, beleértve a nem a cukorbetegséggel foglalkozó egészségügyi dolgozók e betegségre vonatkozó továbbképzését is;

6. felhívja a tagállamokat, hogy megfelelően hajtsák végre az étrend-kiegészítőkre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2002. június 10-i 2002/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet[1];

7. hangsúlyozza a gyermekkori elhízás problémáját, és felhívja a Bizottságot, hogy hozza meg a megelőzéshez szükséges valamennyi intézkedést, különösen a magas zsír-, só- és cukortartalmú élelmiszerekre vonatkozó – a gyermekek és a serdülők felé irányuló – reklámok szigorú ellenőrzése révén;

8. kéri, hogy a táplálkozást valamennyi európai politikában és választási lehetőségben komolyan vegyék figyelembe.

[1] HL L 183., 2002.7.12., 51. o.

A BIZOTTSÁGI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE

Az elfogadás dátuma	8.4.2008
A zárószavazás eredménye	+: 20 –: 13 0: 3
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Cristian Silviu Buşoi, Charlotte Cederschiöld, Gabriela Creţu, Mia De Vits, Janelly Fourtou, Vicente Miguel Garcés Ramón, Evelyne Gebhardt, Małgorzata Handzlik, Malcolm Harbour, Anna Hedh, Iliana Malinova Iotova, Pierre Jonckheer, Alexander Lambsdorff, Kurt Lechner, Lasse Lehtinen, Toine Manders, Arlene McCarthy, Nickolay Mladenov, Catherine Neris, Bill Newton Dunn, Zita Pleštinská, Zuzana Roithová, Heide Rühle, Leopold Józef Rutowicz, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Marianne Thyssen, Jacques Toubon, Bernadette Vergnaud, Barbara Weiler, Marian Zlotea
A zárószavazáson jelen lévő póttag(ok)	Emmanouil Angelakas, Colm Burke, Giovanna Corda, Bert Doorn, Brigitte Fouré, Olle Schmidt, Gary Titley, Janusz Wojciechowski

1.4.2008

VÉLEMÉNY A MEZŐGAZDASÁGI ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL

a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság részére

a táplálkozással, túlsúllyal és elhízással kapcsolatos egészségügyi kérdésekről szóló fehér könyvről
(2007/2285(INI))

a vélemény előadója: Czesław Adam Siekierski

JAVASLATOK

A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottság felhívja a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele a következő javaslatokat:

1. felhívja a figyelmet arra, mennyire fontos szerepet játszik a KAP az egészséges táplálkozás szempontjából egy átfogó megközelítés részeként a túlsúly és az elhízás leküzdésére; hangsúlyozza a mezőgazdasági termelők és feldolgozók szerepét, akik megfelelő minőségű, egészséges élelmiszerek előállításával és környezetbarát termelési módszerek alkalmazásával, valamint a biodiverzitás megőrzésével hozzájárulnak a probléma megoldásához;

2. megítélése szerint a KAP és különösen a piac közös szervezésének kialakításakor fokozottabban figyelembe kell venni az élelmiszerek egészségre kifejtett hatásait; hangsúlyozza, hogy abban az esetben, ha a KAP ajánlja a tej, a gyümölcs és zöldség adását az iskolákban, akkor e termékeknek lehetőleg minél inkább frissnek, természetesnek, valamint cukorban és zsírokban szegénynek kell lenniük;

3. kéri az Európai Bizottságot, hogy rövid időn belül nyújtsa be az iskolai gyümölcsfogyasztás szabályozásának bevezetéséről szóló jogalkotásra irányuló javaslatot, a Tanács 2007. június 20-án és az Európai Parlament 2007. december 13-án kifejezett óhajának megfelelően;

4. követeli a telített zsírsavak, a transzzsírsavak, a só és a cukor arányának csökkentését az élelmiszerekben, mivel ezek túlzott fogyasztása szív- és érrendszeri megbetegedéshez, rákhoz, cukorbetegséghez, valamint elhízáshoz vezet; felhívja ugyanakkor a figyelmet, hogy a termékek összetevőiben bekövetkező változások ütemére és mértékére vonatkozóan tekintetbe kell venni a termékek minőségét, továbbá a mezőgazdasági termelők és az élelmiszeripar műszaki és gazdasági lehetőségeit;

5. kéri, hogy készüljön elemzés az élelmiszerekben és főként a készételekben, valamint az iparilag előállított élelmiszerekben nagy mennyiségben megtalálható ízfokozók, úgymint a glutamátok, guanilátok és inozinátok hatásáról, annak megállapítására, hogy milyen módon befolyásolják a fogyasztási szokásokat;

6. sürgeti, hogy az élelmiszeripar mélyítse el az azon termékekre irányuló kutatásokat, amelyekhez egészséges összetevők, például A és D vitamin adhatók hozzá, a fogyasztói választás szabadságának növelése céljából, valamint azért, hogy ne ösztönözzék akaratlanul egyes magas zsírtartalmú élelmiszerek, például a vaj fogyasztását;

7. hangsúlyozza, hogy a fehér könyv céljainak megvalósítása szempontjából rendkívül fontos a köz- és magánszféra közötti partnerség, valamint az érintettek együttműködése minden szinten, a közösségitől a helyi szintig;

8. úgy véli, hogy széles körű tájékoztató programokkal kellene a szülőkben tudatosítani, hogy felelősségük kiegyensúlyozott táplálkozást biztosítani a gyermekeknek, valamint a gyermekekkel és a fiatalokkal különböző oktató programok keretében széles körben meg kellene ismertetni az egészséges táplálkozás és a testmozgás alapszabályait;

9. szorgalmazza az iskolai egészségügyi szakemberek, valamint a gyermekek és fiatalok iskolai élelmezéséért közvetlenül felelős személyek tájékoztatására irányuló programok létrehozását és előmozdítását;

10. felszólítja a tagállamokat, a helyi hatóságokat és az iskolai hatóságokat, hogy az iskolai étkeztetés minőségét és táplálósági szintjét igazítsák a táplálkozásra vonatkozó mai ismeretekhez; olyan élelmiszerkínálat megteremtésére szólít fel, amely figyelembe veszi ezen ismereteket, kiegyensúlyozott, és a szükségletekhez igazodik; sürgeti, hogy friss gyümölcsöt és zöldséget, valamint tejtermékek széles választékát is kínáljanak az automaták; kéri a tagállamokat, hogy tegyék lehetővé az iskolai órák keretében a testmozgással töltött óraszám növelését;

11. ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy egy iskolai gyümölcsfogyasztást segítő jövőbeli programot egy szélesebb pedagógiai koncepcióba kell beilleszteni, például az általános iskolákban a táplálkozásról és az egészségről szóló órák segítségével;

12. megítélése szerint lényeges elem a magas cukor-, só- és zsírtartalmú termékek mindenfajta támogatásának és reklámjának tilalma az iskolákban;

13. hangsúlyozza, hogy az iskolák, a hatóságok, a kórházak, a sportklubok és az ifjúsági központok felelőssége a kevésbé egészséges termékek fogyasztásának visszaszorítása, valamint hogy egészséges és az egészséges táplálkozásra ösztönző élelmiszereket kínáljanak;

14. fontosnak tartja a kiegyensúlyozott, nem túl magas só-, cukor- és zsírtartalmú táplálkozással kapcsolatos ismeretek terjesztését és az olyan kezdeményezések támogatását, amelyek következtében nő a fiatalok, a szociálisan hátrányos helyzetűek, az idősek és a gyermekes nők körében a gyümölcs- és zöldség-, olívaolaj-, valamint a tejtermékfogyasztás; ennek megfelelően sürgeti a Bizottságot, hogy gyorsítsa meg az iskolai gyümölcsfogyasztási program létrehozását egész Európában;

15. megítélése szerint elő kell mozdítani és támogatni kell a tájékoztató kampányokat, valamint meg kell előzni a fokozott kockázatot jelentő táplálkozási szokások, úgymint az anorexia és a bulimia kialakulását;

16. úgy véli, hogy a Közösségnek intézkedéseket kell hoznia, közösségi szinten is, az egészséges élelmiszerek, úgymint a zöldség, a gyümölcs és a tejtermékek fogyasztásának ösztönzésére, oly módon, hogy elérhető áron válnak hozzáférhetővé e termékek, az iskolai és munkahelyi étkezdékben több egészséges ételt kínálnak, és finanszírozzák az egészséges táplálkozást előmozdító projekteket;

17. támogatja azt a felszólítást, amelynek értelmében a kereskedelemben forgalmazott árukról szóló információk legyenek érthetők az átlagfogyasztó számára, különös tekintettel a termék alapvető összetevőiről szóló adatok világos feltüntetésére, valamint egy egységes és könnyen felismerhető jelzés használatára, amely megmutatja, hogy az adott termék milyen mértékben felel meg az egészséges táplálkozás követelményeinek;

18. úgy véli, hogy a harmadik országokból importált élelmiszereknek a minőség, a nyomon követhetőségi és állategészségügyi szabályok, valamint a környezetvédelem tekintetében ugyanazoknak a magas szintű követelményeknek és kritériumoknak kellene megfelelniük, mint az EU tagállamaiban előállított élelmiszereknek.

A BIZOTTSÁGI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE

Az elfogadás dátuma	1.4.2008
A zárószavazás eredménye	+: 38 –: 0 0: 0
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Peter Baco, Bernadette Bourzai, Niels Busk, Luis Manuel Capoulas Santos, Giuseppe Castiglione, Joseph Daul, Albert Deß, Michl Ebner, Carmen Fraga Estévez, Ioannis Gklavakis, Lutz Goepel, Friedrich-Wilhelm Graefe zu Baringdorf, Esther Herranz García, Lily Jacobs, Elisabeth Jeggle, Heinz Kindermann, Mairead McGuinness, Véronique Mathieu, Rosa Miguélez Ramos, James Nicholson, Neil Parish, María Isabel Salinas García, Agnes Schierhuber, Willem Schuth, Czesław Adam Siekierski, Alyn Smith, Petya Stavreva, Dimitar Stoyanov, Csaba Sándor Tabajdi, Jeffrey Titford, Donato Tommaso Veraldi, Janusz Wojciechowski
A zárószavazáson jelen lévő póttag(ok)	Alessandro Battilocchio, Katerina Batzeli, Ilda Figueiredo, Gábor Harangozó, Wiesław Stefan Kuc, Esther De Lange, Brian Simpson, Struan Stevenson
A zárószavazáson jelen lévő póttag(ok) (178. cikk (2) bekezdés)	

4.3.2008

VÉLEMÉNY A NŐJOGI ÉS ESÉLYEGYENLŐSÉGI BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL

a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság részére

„A táplálkozással, túlsúllyal és elhízással kapcsolatos egészségügyi kérdésekre vonatkozó európai stratégiáról” című fehér könyvről
(2007/2285(INI))

A vélemény előadója: Anna Záborská

JAVASLATOK

A Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság felhívja a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele a következő javaslatokat:

A. mivel tudományosan bizonyított, hogy a helytelen táplálkozással kapcsolatos betegségek előfordulási gyakorisága és súlyossága a férfiak és nők esetében különbözik,

1. sajnálja, hogy a Bizottság fehér könyvében a nemek szempontjából semleges megközelítést fogadott el, és kéri a Bizottságot és az étrenddel, testmozgással és egészséggel foglalkozó fórumot, hogy vegye figyelembe a férfiak és nők közötti különbséget:
   - az adatgyűjtés és a különböző szinten zajló kezdeményezések eredményeinek mérése során, ezek európai szintű összehasonlítása érdekében,
   - a bevált gyakorlatok terjesztése során az emberek egyéni jellemzőinek fokozottabb figyelembe vétele érdekében, valamint a tájékoztatási és nevelési kampányok hatékonyságának növelése és ezek célcsoportjainak jobb meghatározása érdekében,
   - különösen a gyors súlygyarapodásra leghajlamosabb csoportok (volt dohányosok, terhes vagy szoptató anyák) számára kidolgozott tájékoztatási stratégiák fejlesztése során,
   - valamint az összes érintett féllel (élelmiszertermelő ágazatokkal, gyorsétterem-láncokkal, iskolai hatóságokkal, a szülők vagy a gyermekek képviselőivel stb.) folytatott párbeszéd során;

2. hangsúlyozza, hogy a helytelen táplálkozásból, a túlsúlyból vagy az elhízásból eredő egészségügyi problémák kezelésében a nemek közötti egyenlőtlenségek csökkentése céljából lényeges, hogy a szolgáltatások figyelembe vegyék a nemek közötti

különbségeket; ezért úgy véli, ahhoz, hogy a nők – minden szinten, az alapellátásoktól a szakellátásokig – hozzájussanak a kezeléshez, e szolgáltatásokat az ő szükségleteikhez kell igazítani; felkéri a tagállamokat, hogy biztosítsanak egy védőhálót az egészségügyi ellátásokhoz azon állampolgáraik – különösen a nők és fiatal lányok – számára, akik a nemzeti biztosítási rendszerekben nem rendelkeznek biztosítási jogviszonnyal;

3. felhívja a tagállamok figyelmét arra, hogy a nemzeti egészségügyi szolgálatoknak támogatniuk kell a várandós és a változó korban lévő nőknek szóló egyedi táplálkozási tanácsadással foglalkozó szolgáltatásokat, mivel ez két olyan szakasz a nők életében, amikor nagyobb az elhízás veszélye;

4. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az alapellátási központokban népszerűsítsék a szoptatást;

5. megállapítja, hogy a gyermekkori elhízás egyre gyakoribb jelenség az Unió csaknem valamennyi tagállamában; felkéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a helyi hatóságokkal és iskolákkal, a magánszférával és a reklámszakmával szoros együttműködésben vizsgálják meg a fellépés lehetőségét az alábbiak érdekében:
a kiegyensúlyozott és a mindenkori életkornak megfelelő étrend felkínálása az iskolai és közösségi étkezdékben,
képzés és tájékoztatás biztosítása a szülők és a gyermekek számára az általános higiéniáról, a sportolás kedvező hatásairól és a felelős családi magatartásról, különösen a fiatal lányok körében, akiket fel kell készíteni majdani anyaságukra,
az egészséges táplálkozás lehetőségének elérhetővé tétele a hátrányos helyzetű csoportok körében;

6. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák az új információs és kommunikációs technológiák, különösen a videojátékok túlzott használatának fizikai aktivitást csökkentő, következésképpen az elhízást elősegítő hatása miatt a gyermekekre leselkedő veszélyekkel kapcsolatos speciális oktatási programokat, tájékoztató kampányokat és megelőző intézkedéseket;

7. arra buzdítja a tagállamokat, hogy állapodjanak meg a vállalkozásokkal és a divattervezőkkel annak érdekében, hogy egységesítsék a méreteket, és ösztönözzék a divatbemutatók szervezőit, hogy alkalmazzanak olyan modelleket, akik testtömeg indexe meghaladja a 18-at, amelyet az Egészségügyi Világszervezet javasolt mutatóként, az olyan szépségkritériumok terjesztésének elkerülése érdekében, amelyek a kóros soványsággal társulva egészségzavarokat, például anorexiát vagy a bulimiát okozhatnak;

8. kéri a Bizottságot, hogy oly módon biztosítsa a nők és férfiak kiegyensúlyozott képviseletét a táplálkozással és a testmozgással foglalkozó majdani magas szintű munkacsoportban, hogy jobban meghatározhassák a problémákat, és nemtől függően, vagyis egyrészt a nők, másrészt a férfiak számára a legjobb megoldásokat javasolhassák;

9. üdvözli, hogy a Bizottság 2010-ben értékelni kívánja az élelmiszerekről és italokról szóló, gyermekeket célzó kereskedelmi kommunikációra vonatkozó magatartási kódex

betartására az ágazaton belül tett önkéntes erőfeszítéseket; felhív egy hasonló értékelés elvégzésére a várandós vagy szoptató anyákat célzó kommunikáció vonatkozásában;

10. felkéri a tagállamokat, a regionális és helyi hatóságokat, valamint a sportegyesületeket, hogy kezdeményezzék fiataloknak szánt, szabadtéri tevékenységekhez használatos terek kialakítását, mindenki számára tegyék elérhetővé a sportolási lehetőségeket, ösztönözzék és támogassák a sporttevékenységet a legkisebb kortól kezdve, különösen az iskolában, figyelembe véve a nők és férfiak esetlegesen eltérő preferenciáit; hangsúlyozza, hogy a szakmai elvárások és a nők háztartási kötelezettségei akadályozhatják a rendszeres testmozgást;

11. kéri a sportegyesületeket, hogy fordítsanak különös figyelmet arra, hogy a fiatal lányok – a serdülőkor végén – gyakran abbahagyják a sporttevékenységet; figyelmeztet arra, hogy ezen egyesületeknek alapvető szerepük van abban, hogy fenntartsák a fiatal lányok és nők érdeklődését a különféle sporttevékenységek iránt;

12. felkéri a kölcsönös segélyezési pénztárakat és biztosítókat, hogy tarifális politikájuk kialakításakor vegyék figyelembe a helytelen táplálkozással, a túlsúllyal és elhízással összefüggő egészségi problémák tekintetében a nők és férfiak között megfigyelhető különbségeket;

13. hangsúlyozza a nő alapvető szerepét a család táplálkozási szokásainak kialakításában és az elhízás elleni küzdelemben, mivel a családok többségében a nő állítja össze az étrendet;

14. felszólít egy nagyszabású kampány megindítására, amellyel az Európai Unió fokozottabban tudatosíthatja az elhízás kockázatait, és központi információs pontot hozhat létre, amelyhez a nyilvánosság, különösen a nők, információért és tanácsért fordulhatnak.

A BIZOTTSÁGI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE

Az elfogadás dátuma	27.2.2008
A zárószavazás eredménye	+: 31 –: 0 0: 0
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Edit Bauer, Emine Bozkurt, Hiltrud Breyer, Edite Estrela, Ilda Figueiredo, Věra Flasarová, Lívia Járóka, Piia-Noora Kauppi, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Urszula Krupa, Roselyne Lefrançois, Astrid Lulling, Siiri Oviir, Marie Panayotopoulos-Cassiotou, Zita Pleštinská, Anni Podimata, Teresa Riera Madurell, Eva-Britt Svensson, Anne Van Lancker, Anna Záborská
A zárószavazáson jelen lévő póttagok present for the final vote	Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Ana Maria Gomes, Donata Gottardi, Anna Hedh, Elisabeth Jeggle, Marusya Ivanova Lyubcheva, Maria Petre
A zárószavazáson jelen lévő póttag(ok) (178. cikk (2) bekezdés)	Kinga Gál, Małgorzata Handzlik, Tunne Kelam, Manolis Mavrommatis

A BIZOTTSÁGI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE

Az elfogadás dátuma	27.5.2008
A zárószavazás eredménye	+: 54 –: 0 0: 1
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Adamos Adamou, Georgs Andrejevs, Pilar Ayuso, Irena Belohorská, Johannes Blokland, John Bowis, Hiltrud Breyer, Martin Callanan, Chris Davies, Avril Doyle, Mojca Drčar Murko, Edite Estrela, Jill Evans, Anne Ferreira, Alessandro Foglietta, Matthias Groote, Françoise Grossetête, Cristina Gutiérrez-Cortines, Satu Hassi, Gyula Hegyi, Marie Anne Isler Béguin, Caroline Jackson, Dan Jørgensen, Eija-Riitta Korhola, Holger Krahmer, Urszula Krupa, Jules Maaten, Linda McAvan, Roberto Musacchio, Riitta Myller, Vittorio Prodi, Frédérique Ries, Dagmar Roth-Behrendt, Guido Sacconi, Horst Schnellhardt, Richard Seeber, Kathy Sinnott, Bogusław Sonik, María Sornosa Martínez, Antonios Trakatellis, Evangelia Tzampazi, Thomas Ulmer, Marcello Vernola, Åsa Westlund, Anders Wijkman, Glenis Willmott
A zárószavazáson jelen lévő póttagok present for the final vote	Kathalijne Maria Buitenweg, Philip Bushill-Matthews, Bairbre de Brún, Umberto Guidoni, Johannes Lebech, Alojz Peterle, Bart Staes, Lambert van Nistelrooij
A zárószavazáson jelen lévő póttag(ok) (178. cikk (2) bekezdés)	Salvatore Tatarella